

PAULO COELHO

*Învingătorul
este întotdeauna singur*

Traducere din portugheză de
GABRIELA BANU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

*O, Marie, cea zămislită fără de prihană,
roagă-te pentru noi,
cei care ne îndreptăm către Tine.
Amin.*

Și a zis către ucenicii Săi: De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca. Viața este mai mult decât hrana și trupul mai mult decât îmbrăcămintea.

Priviți la corbi, că nici nu seamănă, nici nu seceră; ei n-au cămară, nici jitniță, și Dumnezeu îi hrănește. Cu cât mai de preț sunteți voi decât păsările?! Și cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot? Deci dacă nu puteți să faceți nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijiți de celelalte?

Priviți la crini cum cresc: Nu torc, nici nu țes. Și zic vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.

Luca 12; 22-27

*Oricine ai fi tu cel care mă ții acum în mână,
E ceva fără de care totul va fi inutil,
Un avertisment cinstit
înainte de a continua să mă ispitești:
Nu sunt ce credeai tu,
ci sunt cu totul și cu totul diferit.*

*Cui i-ar plăcea să devină un adept al meu?
Cui i-ar plăcea
să-și anunțe candidatura la afecțiunea mea?*

*Calea e nesigură, rezultatul e incert, distructiv poate.
Va trebui să renunți la tot, eu îți cer să mă ai
drept standard unic și exclusiv,
Chiar și așa inițierea ta va fi și ea lungă și obositoare,
Orice teorie din viața ta trecută și orice conformare
la viețile din jur vor trebui abandonate,
Lasă-mă așadar acum
înainte de a te tulbura mai mult,
ia-ți mâna de pe umărul meu,
Lasă-mă deoparte și urmează-ți drumul.*

WALT WHITMAN: LEAVES OF GRASS

*Pentru N.D.P.,
care s-a coborât pe pământ pentru a ne arăta
calea Luptei celei Drepte*

Prefață

Am susținut adesea în cărțile mele că visurile noastre au un preț și e foarte important să-l plătim. Dar în ce măsură pot fi visurile manipulate? De câteva decenii, trăim într-o cultură care privilegiază faima, banii și puterea. Mulți au ajuns să creadă că sunt singurele valori ce merită căutate, fără să-și dea seama că cei care fac cu adevărat jocurile, în spatele cortinei, rămân anonimi, știind că cea mai eficientă putere e cea care trece neobservată – până când e prea târziu și suntem prinși în capcană. Cartea mea este despre această capcană.

În Învingătorul este întotdeauna singur, trei din cele patru personaje principale lasă ca visurile lor să fie manipulate:

Igor, un milionar rus, care crede că, atât timp cât motivațiile sunt bune, crima e permisă, și omoară oameni pentru a le ușura suferința și pentru a o recâștiga pe femeia iubită.

Hamid, un magnat al modei, care a pornit la drum mînat de intenții bune și a sfârșit prin a fi acaparat de însuși sistemul pe care încerca să-l folosească în favoarea lui.

Gabriela, care, ca mulți alții din zilele noastre, e convinsă că faima e un scop în sine, cea mai de seamă răsplată a unei lumi care consideră celebritatea supremă împlinire.

Acesta nu este un thriller, ci un portret necruțător al situației în care ne aflăm.

PAULO COELHO

3:17 A.M.

Pistolul Beretta Px4 compact e puțin mai mare decât un telefon mobil, cântărește aproape 700 de grame și poate să tragă zece focuri. Mic, ușor, fără să lase urme vizibile în buzunarul care-l adăpostește, calibrul mic are un avantaj enorm: în loc să traverseze corpul victimei, glonțul se lovește de oase și zdrobește tot ce-i iese în cale.

Evident, șansele de supraviețuire după o împușcătură cu gloanțe de acest calibru sunt și ele mari; există mii de cazuri în care nu a fost atinsă nici o arteră vitală, iar victima a avut timp să reacționeze și să-și dezarmeze agresorul. Dar, dacă cel care trage are oarecare experiență în asemenea lucruri, poate alege între o moarte rapidă – țintind porțiunea dintre ochi sau inima – și una mai lentă, fixând pistolul într-un unghi anume lângă coaste și apăsând pe trăgaci. Cel împușcat nu-și dă seama imediat că a fost rănit de moarte – încearcă să riposteze, să fugă, să caute ajutor. Marele avantaj este că are timp suficient să vadă cine îl omoară, în timp ce-și pierde puterile puțin câte puțin, până ce cade din picioare, fără să sângereze mult, fără să înțeleagă prea bine de ce s-au întâmplat toate astea.

E departe de a fi arma ideală pentru experții în materie: „E mult mai potrivită pentru femei decât pentru spioni“, îi spunea un tip din serviciile secrete engleze lui James Bond, în primul film din serie, în timp ce-i lua vechiul pistol și-i dădea noul model. Dar asta era valabil pentru profesioniști, desigur, fiindcă pentru ce voia el să facă era numai bun.

Cumpărase pistolul Beretta de pe piața neagră, pentru ca arma să nu poată fi identificată. Are cinci gloanțe în încărcător, dar el are de gând să folosească doar unul, în vârful căruia a făcut un „X” cu o pilă de unghii. În felul acesta, când atinge un corp solid, se rupe în patru.

Dar nu va folosi Beretta decât în ultimă instanță. Există și alte metode de nimicire a lumii, de distrugere a universului, și în mod sigur ea o să înțeleagă mesajul imediat ce va fi găsită prima victimă. Va ști că el a acționat în numele dragostei, că nu are nici un resentiment și că o va primi înapoi fără să pună vreo întrebare despre viața ei din ultimii doi ani.

Speră ca cele șase luni de planuri amănunțite să dea rezultate, dar nu poate fi sigur decât începând de a doua zi dimineață. Iată planul lui: să lase ca Furiile, anticele entități din mitologia greacă, să coboare cu aripile lor negre peste peisajul acela alb și albastru, plin de diamante, botox, mașini de curse absolut inutile, concepute pentru doar două persoane. Visuri de putere, de succes, de faimă și de bani – toate pot fi întrerupte într-o clipă cu micile trucuri pe care le-a luat cu el.

S-ar fi putut duce în camera lui la etaj, fiindcă scena la care voia să asiste a avut loc la 11:11 p.m. – era pregătit să aștepte mai mult. Bărbatul intrase însoțit de frumoasa femeie, amândoi îmbrăcați cu costumele cerute la acele festivități de gală ce au loc în fiecare seară după o cină importantă, mai frecventate decât premiera oricărui film prezent la Festival.

Igor a evitat să fie văzut de femeie. Și-a ascuns fața după un ziar franțuzesc (unul rusesc ar fi trezit bănuiele), pentru ca ea să nu-l poată observa. O precauție inutilă: ca orice femeie care simte că e o regină a lumii, ea nu privea niciodată în jur. Asemenea femei trăiesc pentru a străluci și evită să fie atente la ce poartă ceilalți – pentru că, oricât de mult ar fi cheltuit pe haine și accesorii, numărul

diamantelor sau originalitatea vestimentației altcuiva le pot demoraliza, irita sau complexa.

Însoțitorul ei, elegant, cu părul grizonat, s-a dus la bar și a cerut șampanie, aperitiv obligatoriu pentru o noapte care promite multe contacte noi, muzică bună și priveștiștea minunată a plajei și a iahturilor ancorate în port.

A remarcat politețea cu care i-a vorbit chelneriței. I-a mulțumit când a adus paharele. A lăsat și un bacșiș bun.

Cei trei se cunoșteau. Igor s-a simțit inundat de o bucurie extraordinară când adrenalina a început să-i fiarbă în sânge. A doua zi o s-o lase să afle că e prezent acolo. La momentul potrivit se vor întâlni.

Numai Dumnezeu știa rezultatul acestei întâlniri. Igor, ortodox credincios, făcuse o promisiune și un jurământ într-o biserică la Moscova, în fața moaștelor Sfintei Magdalena, aduse în capitala rusă pentru o săptămână, pentru ca toți credincioșii să se poată închina la ele. Stătuse aproape cinci ore la coadă și când a ajuns aproape i s-a părut că nu era decât o scorneală de-a popilor. Dar nu voia să riște și să nu-și țină cuvântul.

I-a cerut sfintei să-l ocrotească, să-l ajute să-și atingă scopul fără să facă prea multe sacrificii. Și i-a promis o icoană de aur, pe care avea s-o comande unui renumit pictor ce trăia la o mănăstire din Novosibirsk, după ce totul se va fi terminat și va putea iar să pună piciorul pe pământul natal.

La trei dimineața, barul hotelului Martinez miroase a țigară și sudoare. Jimmy nu mai cântă la pian. Jimmy are un pantof de o culoare și celălalt de altă culoare. Chelnerița este frântă de oboseală, dar oamenii din holul hotelului n-au de gând să plece. Trebuie să mai stea cel puțin o oră, sau toată noaptea, până când se întâmplă ceva!

Au trecut deja patru zile de la deschiderea Festivalului de Film de la Cannes și încă nu s-a întâmplat nimic. La fiecare masă toți gândesc la fel: trebuie să se întâlnească

cu Puterea. Femei frumoase așteaptă un producător care să se îndrăgostească de ele și să le dea un rol important în filmul următor. Ici și colo vezi câțiva actori conversând, râzând și prefăcându-se neatenți la ce se întâmplă în jur, dar nici o clipă nu scapă ușa din ochi.

Cineva va veni.

Cineva trebuie să vină. Tinerii regizori, plini de idei, cu filmele din facultate în CV-uri, cu lecturi exhaustive ale studiilor despre fotografie și rodaj, speră să dea lovitură norocoasă, să îi descopere, poate, cineva care vine de la o petrecere și caută o masă liberă, cere o cafea, își aprinde o țigară, obosit să meargă mereu în aceleași locuri și deschis pentru o nouă aventură.

Ce naivitate!

Dacă așa ceva s-ar întâmpla, ultimul lucru pe care o asemenea persoană ar vrea să-l audă este un nou „proiect la care nimeni nu s-a mai gândit”; dar disperarea îl poate înșela pe disperat. Puternicii care mai intră câteodată acolo abia dacă aruncă o privire în hol și urcă imediat la ei în cameră. N-au griji. Știu că nu trebuie să se teamă de nimic. Superclasa nu iartă trădarea, și fiecare își cunoaște limitele – n-au ajuns acolo unde sunt călcând pe cadavre, cum susține legenda care-i însoțește. Pe de altă parte, dacă ar fi să se descopere ceva neprevăzut și important – în lumea cinematografului, a muzicii ori a modei –, s-ar descoperi după multe investigații, nu în barurile vreunui hotel.

Superclasa își face acum mendrele cu fetița care a reușit să se strecoare la petrecere și care acceptă orice. Superclasa se demachiază, își privește ridurile, se gândește că a sosit momentul pentru o nouă operație estetică. Verifică știrile online pentru a vedea cine a preluat declarațiile făcute în cursul zilei. Își ia inevitabila pastilă de somn și își bea ceaiul care promite o siluetă de invidiat fără prea mare efort. Completează formularul pentru micul dejun, luat în cameră, apoi îl pune pe clanța ușii împreună cu anunțul „Nu deranjați”. Superclasa închide ochii și-și

spune: „Sper să adorm repede, mâine-dimineată am o întâlnire înainte de ora zece.”

Dar, în barul de la Hotel Martinez, toți știu că putericii sunt acolo. Și, dacă sunt acolo, mai au o șansă.

Habar n-au că Puterea stă de vorbă numai cu Puterea. Că simt nevoia să se întâlnească din când în când, să bea și să ia masa împreună, să asiste la marile petreceri, girându-le astfel cu prestigiul lor, să întrețină iluzia că lumea luxului și a strălucirii e accesibilă tuturor celor care au destul curaj pentru a nu renunța; să evite războaie atunci când ele nu sunt profitabile, să încurajeze agresivitatea între țări sau companii atunci când simt că așa ar obține mai multă putere și mai mulți bani; să se prefacă fericiți, chiar dacă sunt prizonierii propriului succes; să facă tot posibilul să-și mărească bogăția și influența, chiar dacă sunt deja enorme: fiindcă orgoliul Superclasei este să concureze cu sine și să vadă cine ajunge în vârful vârfului.

Într-o lume ideală, Puterea ar conversa cu actorii, regizorii, stilisții și scriitorii care, cu ochii roșii de nesomn, se gândesc cum se vor întoarce în cămăruțele lor închiriate în orașe îndepărtate, pentru ca dimineța să-și reia maratonul cererilor, al posibilelor întâlniri, al eventualelor ocazii.

În lumea reală, Puterea e în acest moment încuiată în apartamentele ei, verificându-și poșta electronică, plângându-se că toate petrecerile seamănă între ele, că bijuteria unei prietene era mai mare decât a ei, că iahtul cumpărat de unul dintre concurenți are decorațiuni unice – cum e posibil așa ceva?

Igor nu are cu cine sta de vorbă, dar asta nu-l deranjează. Învingătorul este singur.

Igor, proprietar și președinte al unei companii telefonice de succes din Rusia. Își rezervase cu un an înainte cel mai bun apartament la Martinez (condiția fiind plata în avans a cel puțin douăsprezece zile de cazare, indiferent

de perioada șederii). A ajuns în după-amiaza aceasta cu avionul lui particular, a făcut o baie și a coborât sperând să vadă ceva anume.

La început a fost asaltat de actrițe, actori, regizori, dar avea pregătit cel mai bun răspuns pentru toți:

— *Don't speak English, sorry. Polish.*

Sau:

— *Don't speak French, sorry. Mexican.*

Cineva a încercat să-l prindă cu câteva cuvinte în spaniolă, dar Igor a recurs la cea de-a doua soluție. Scria cifre într-un carnetel, în așa fel încât să nu pară nici ziarist (interesant pentru toată lumea), nici implicat în industria filmului. Lângă el, o revistă economică în limba rusă (care la urma urmelor e la fel de necunoscută, pentru majoritatea oamenilor, ca poloneza sau spaniola), cu fotografia absolut neinteresantă a unui director de firmă.

Obșnuinții barului consideră că se pricep bine la oameni și-l lasă în pace pe Igor, spunându-și că o fi vreun milionar dintr-aceia care vin la Cannes să vadă dacă nu-și găsesc vreo iubită. După ce a cincea persoană s-a așezat în fața lui la masă și a cerut o apă minerală, explicând că „nu mai sunt locuri libere”, zvonul s-a răspândit și toată lumea știa că bărbatul singuratic nu face parte din industria cinematografică, nici din cea a modei, fiind din categoria „parfum”.

„Parfum” e un cuvânt argotic folosit de actrițe (sau „starlete”, cum li se spune la Festival): e ușor să schimbi marca, deși de multe ori pot fi adevărate comori. „Parfumele” sunt căutate în ultimele două zile ale Festivalului de actrițele care n-au reușit să găsească absolut nimic interesant în industria filmului. Deocamdată, așadar, bărbatul ăla straniu, care pare bogat, poate să aștepte. Orice femeie știe că e mai bine să pleci de aici cu un iubit (care poate fi transformat mai apoi în producător de film) decât să aștepti următorul festival repetând mereu același ritual – să bei, să zâmbești (mai ales să zâmbești), să te prefaci că nu bagi

pe nimeni în seamă în timp ce inima îți sparge pieptul, minutele se scurg rapid, nopțile de gală nu s-au terminat, iar ele nu au fost invitate, în timp ce „parfumurile”, da.

Știu deja ce o să zică „parfumurile”, de vreme ce totdeauna spun același lucru, iar ele se prefac mereu că-i cred:

- a) „Eu pot să-ți schimb viața.”
- b) „Câte femei n-ar fi încântate să fie în locul tău!”
- c) „Acum ești tânără, dar gândește-te la viitor. E momentul să faci o investiție pe termen mai lung.”
- d) „Sunt căsătorit, dar soția mea...” (aici fraza poate avea mai multe finaluri: „e bolnavă”, „a jurat că se sinucide dacă o las” etc.)
- e) „Ești o prințesă și meriți să fii tratată ca o prințesă. Nu știam că te voi întâlni, dar te așteptam. Nu cred în coincidențe și simt că trebuie să dăm o șansă relației noastre”.

Conversația e invariabilă. Variabil este numărul – cu cât mai mare, cu atât mai bine – cadourilor pe care reușești să le obții (de preferință bijuterii, pot fi vândute) sau al invitațiilor la unele petreceri pe iahturi private, sau faptul de a obține sau nu cel mai mare număr de cărți de vizită, faptul că vei auzi la nesfârșit aceleași vorbe, că vei găsi modalitatea de a fi invitată la cursele de Formula 1, unde apar aceiași oameni și unde se poate să dai marea lovitură.

Tot „parfum” le spun tinerii actori bătrânelor milioane, cu operații estetice și tratamente cu botox, mai inteligente decât bărbații. Ele nu-și pierd niciodată timpul: vin doar în ultimele zile, știind că toată puterea lor de seducție stă în bani.

„Parfumurile” masculine se înșală: cred că picioarele lungi și chipurile tinerești se vor lăsa seduse și că pot fi manipulate după bunul lor plac. „Parfumurile” feminine se încred numai și numai în puterea diamantelor lor.

Igor nu știe nimic din toate astea: e pentru prima oară aici. Și bagă de seamă, spre surprinderea lui, că nimeni

nu pare prea interesat de filme – cu excepția celor de acolo, de la bar. A răsfoit câteva reviste, a deschis plicul în care secretara de la compania lui pusese invitațiile la petrecerile cele mai importante, dar absolut nici una nu menționa vreo stea de cinema. Înainte de a pune piciorul în Franța a încercat să afle ce filme concurau – și i-a fost extrem de greu să afle. Până ce un prieten i-a spus: — Lasă filmele. Cannes e un festival de modă.

Moda. Dar ce-și închipuie oamenii ăștia? Că moda se schimbă odată cu anotimpurile? Au venit din toate colțurile lumii ca să-și etaleze toaletele, bijuteriile, colecția de pantofi? Nu știu deloc ce înseamnă asta. Moda e doar un fel de a spune: „Sunt din lumea voastră. Port uniforma armatei voastre, nu trageți!”

Încă de când bărbații și femeile au început să trăiască în peșteri, moda e singurul limbaj înțeles de toată lumea, prin care și necunoscuții pot comunica: „Ne îmbrăcăm la fel, sunt din tribul vostru. Să ne unim împotriva celor mai slabi ca să supraviețuim.”

Numai că aici lumea crede că moda este totul. La fiecare șase luni cheltuie o avere ca să schimbe un mic amănunt și să rămână în tribul exclusivist al bogaților. Dacă ar face acum o vizită în Silicon Valley, unde miliardarii industriei IT poartă ceasuri de plastic și pantaloni boțiți, ar înțelege că lumea nu mai e aceeași, cu toții par să aibă același nivel social, nimeni nu se uită la mărimea diamantului, la marca unei cravate, la modelul portofelului de piele. De fapt, cravatele și portofelele de piele nici măcar nu există în acea regiune a lumii. Nu departe, Hollywoodul – o mașinărie ceva mai puternică, deși în cădere – încă mai reușește să-i facă pe naivi să creadă în hainele haute couture, în colierele de smarald și în limuzinele uriașe. Și, cum așa ceva apare în reviste, cine are interesul să distrugă o industrie de miliarde de dolari constând în publicitate, vânzări de obiecte inutile, schimb de tendințe

de care nimeni nu are nevoie, în crearea de creme mereu aceleași, dar cu etichete diferite?

Ridicoli. Igor nu reușește să-și ascundă ura pentru toți cei ale căror hotărâri se răsfrâng asupra vieții a milioane de bărbați și femei care muncesc cinstit și trăiesc demn, fiind fericiți pentru că sunt sănătoși, au un acoperiș deasupra capului și multă dragoste pentru familia lor.

Perversi. Când totul pare să fie bine, când familia se adună în jurul mesei pentru cină, fantoma Superclasei apare și vinde vise imposibile: lux, frumusețe, putere. Iar familia se dezintegrează.

Tatăl își petrece nopțile muncind peste program ca să poată cumpăra ultimul model de trening pentru fiul său, ca să nu fie privit la școală ca un sărăntoc. Soția plânge pe ascuns pentru că prietenele ei se îmbracă cu haine de firmă, iar ea nu are bani pentru așa ceva. Adolescenții, în loc să afle adevăratele valori ale credinței și speranței, visează să devină cântăreți sau actori. Fetele de la țară își pierd identitatea, se gândesc cum să ajungă la oraș și acceptă orice, absolut orice, numai ca să poată avea cine știe ce bijuterie. În loc să meargă spre dreptate, lumea începe să se îndrepte către lucruri materiale care își pierd valoarea în șase luni și trebuie schimbate, și uite-așa ciroul se asigură că vor avea căutare ființele acestea demne de dispreț adunate acum la Cannes.

Igor nu se lasă influențat de puterea aceasta distructivă. Are una dintre cele mai invidiate profesii din lume. Continuă să câștige mult mai mulți bani pe zi decât ar putea să cheltuiască într-un an, chiar dacă s-ar hotărî să încerce toate plăcerile posibile – legale sau ilegale. Nu are probleme în a seduce o femeie, chiar înainte ca aceasta să afle dacă este sau nu bogat – a încercat de mai multe ori și de fiecare dată a avut succes. A împlinit 40 de ani, este în plină formă, face analizele în fiecare an și niciodată nu a avut vreo problemă de sănătate. Nu are nici o datorie. Nu are nevoie să poarte o anumită marcă de haine, să

frecventeze un anume restaurant, să-și petreacă sfârșitul de săptămână pe o plajă unde „merge toată lumea” sau să-și cumpere un ceas numai pentru că sportivul cutare, de succes, i-a făcut reclamă. Poate semna contracte importante cu un pix de câțiva bănuți, poate purta sacouri confortabile și elegante, făcute de comandă într-un mic magazin de lângă biroul lui, fără nici un fel de etichetă sofisticată. Poate să facă ce vrea și nu simte nevoia să le arate altora că e bogat, că are o ocupație interesantă și că îi place ce face.

Poate că aici e buba: entuziasmul pentru ce face. E convins că din acest motiv femeia care a intrat acum câteva ore în bar nu se află la masa lui.

Gândurile îi trec de la una la alta, timpul trece. Îi mai cere lui Kristelle un pahar de băutură – îi știe numele pentru că în urmă cu o oră, când agitația era mai mică (clienții erau la cină), a cerut un pahar de whisky, iar chelnerița i-a spus că părea trist, că trebuia să mănânce ceva și să-și schimbe starea de spirit. El i-a mulțumit pentru grijă; i-a prins bine că cineva se arătase interesat de cum se simțea el.

Poate că e singurul care știe cum o cheamă pe fata care-l servește; ceilalți vor să afle numele – dacă e posibil și funcția – celor așezați la mese și în fotolii.

Încearcă să-și adune gândurile, dar e trecut de trei dimineața, femeia frumoasă și bărbatul stilat – care seamănă destul de mult cu el – nu s-au mai întors. Poate s-au dus direct în cameră și acum fac amor, sau poate încă mai beau șampanie pe unul dintre iahturile pe care petrecerile încep după ce toate celelalte s-au sfârșit. Sau poate stau relaxați, citind reviste, fără a se privi.

Nu are nici o importanță. Igor e singur, obosit, are nevoie de somn.